

ПРОКУРАТУРА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ГЛАВЕН ПРОКУРОР

И № 107/2011 г.
17.03 2011 г.

КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ИСКАНЕ

НА ОСНОВАНИЕ: чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията
на Република България /КРБ/

ОТНОСНО: обявяване противоконституционността на разпоредбата
на чл. 100 от Правилника за организацията и дейността
на Народното събрание, обн. ДВ, бр. 58/27.07.2009 г. в
частта, в която установява задължение за държавни
органи и длъжностни лица от държавната и общинската
администрация и граждани да предоставят сведения и
документи, които представляват следствена тайна,
поради противоречие с нормите на чл. 8 и чл. 117, ал. 2
КРБ

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Моля, да приемете искането за допустимо и основателно, като
обявите противоконституционността на разпоредбата на чл. 100 от
Правилника за организацията и дейността на Народното събрание
/ПОДНС/, обн. ДВ, бр. 58/27.07.2009 г. в частта, в която установява

2

задължение за държавни органи и длъжностни лица от държавната и общинската администрация и граждани да предоставят сведения и документи, които представляват следствена тайна, поради противоречие с нормите на чл. 8 и чл. 117, ал. 2 КРБ по следните съображения.

I. По допустимостта на искането

Искането е процесуално допустимо. С решение № 11/03.12.2009 г. по к.д. 13/2009 г. Конституционният съд /КС/ категорично изяснява, че "правилникът подлежи на контрол за конституционност от КС в рамките на "актове на Народното събрание" /чл. 149, ал. 1, т. 2 КРБ/. В Решение № 7/25.05.2010 г. по к.д. 13/2009 г. КС потвърди тази позиция, като уточни, че ПОДНС не може да се оспорва по административен или съдебен ред, а само за противоконституционност.

По предмета на настоящото искане КС не се е произнесъл с решение или определение, поради което не е налице процесуална пречка за произнасяне – чл. 21, ал. 5 от Закона за Конституционния съд /ЗКС/. С оглед горното, следва да се определи предметът на Решение № 5/17.05.1995 г. по к.д. 3/1995 г., с което КС се е произнесъл по искане за обявяване на противоконституционността на чл. 95 ПОДНС /и по други текстове/, обн. ДВ, бр. 13/03.02.1995 г. В първата си алинея този текст /"Парламентарно проучване, анкета и изслушване"/ е предвиждал Народното събрание или съответната комисия да могат да задължат длъжностно лице или гражданин да се яви и да отговаря на поставените въпроси. КС е приел, че чл. 95 ПОДНС не е противоконституционен.

Искането, с което сега Ви сезирам, се отнася до чл. 100 ПОДНС, обн. ДВ, бр. 58/27.07.2009 г. Този текст /"Парламентарно проучване, анкета и изслушване"/ задължава държавните органи и длъжностните лица от държавната и общинската администрация и граждани да предоставят необходимите сведения и документи във връзка с анкети, проучвания и изслушвания на Народното събрание или на избраните от него временни и

постоянни комисии, "дори когато сведенията представляват държавна, служебна или следствена тайна". Явно, че предметът на правно регулиране на тази норма не съвпада с този на чл. 95 ПОДНС (отм.), по който се е произнесъл КС с Решение № 5/1995 г. по к.д. 3/1995 г. съответно, няма нарушение на чл. 21, ал. 5 ЗКС и искането е процесуално допустимо.

II. По основателността на искането

Относно нарушението на чл.8 и чл. 117, ал. 2 КРБ

ПОДНС е особен нормативен акт, който се приема въз основа на Конституцията. Той е кодификация на устройствени, организационни и процедурни правила. ПОДНС има правно действие и извън НС, като е задължителен за държавните органи, организациите и гражданите /Решение № 7/2010 г. по к.д. 5/2010 г./.

Както бе посочено, нормата на чл. 100 ПОДНС задължава държавните органи и длъжностните лица от държавната и общинската администрация и граждани да предоставят необходимите сведения и документи във връзка с анкети, проучвания и изслушвания на Народното събрание или на избраните от него комисии, "дори когато сведенията представляват държавна, служебна или следствена тайна". Няма легално определение на понятието "следствена тайна", но това могат да бъдат само данни от разследванията, които извършват компетентните специализирани органи на досъдебното производство – прокурор, следовател, разследващ полицай и полицейски органи, в случаите, предвидени в НПК. Разгласяването на материалите по разследването е забранено под страх от наказателна отговорност по чл. 360 НК, респ. чл. 198, ал. 2 НПК, и само по изключение може да бъде разрешено такова разгласяване от прокурор – чл. 198, ал. 1 НПК. Опазването на следствената тайна, като изискване за обективност на разследването, представлява част от осъществяването на съдебна власт от магистратите – прокурори и следователи, които са

4

независими при изпълнение на своите функции и са подчинени само на закона, съгласно чл. 117, ал. 2 КРБ.

Искането от парламентарните комисии, постоянни или временни, или от самото Народно събрание, на сведения, които съставляват следствена тайна засяга независимостта на органите на съдебната власт – чл.117, ал.2 КРБ, както и принципа за разделението на властите – чл.8 КРБ. Това искане може да повлияе негативно върху вътрешното убеждение на разследващите органи. Проявата на какъвто и да е интерес от висши държавни органи, включително и от Народното събрание, съдържа най-голям потенциал за влияние върху хода и насоките на разследването, което поставя под съмнение неговата обективност и безпристрастност. Независимостта на органите на съдебната власт не е привилегия, а произтича от същността на правораздаването, което по природата си изисква независимост на органите, които го осъществяват (чл.117, ал.2 КРБ). Тази независимост предопределя и по-нататъшното развитие на наказателното преследване в съдебната му фаза. Това налага строго спазване на независимостта на прокурорите и на следователите, като съставна част на съдебната власт, от влияния, идващи от каквито и да е други държавни органи и длъжностни лица, включително и от комисии на Народното събрание. Така се гарантира независимостта на физическите лица, участващи в правораздаването, при осъществяване на функциите им. Независимостта на тези лица е подчертана в редица решения на КС /Решение № 6/1993 г. по к.д. 4/1993 г., Решение № 3/1998 г. по к.д. 1/1998 г., Решение № 11/1998 г. по к.д. 10/1998 г., Решение № 1/1999 г. по к.д. 34/1998 г., Решение № 11/2002 г. по к.д. 18/2002 г./.

В цитираното Решение № 5/1995 г. по к.д. № 3/1995 г. КС е приел, че: "с оглед разделението на властите по смисъла на чл. 8 от Конституцията от кръга на лицата, по отношение на които Народното събрание или съответната комисия могат да задължат длъжностното лице да се яви и да отговори на поставени въпроси, следва да отпаднат:

5
президентът, вицепрезидентът, конституционните съдии и всички магистрати".

С разпореждането, длъжностни лица и граждани да предоставят на парламентарните комисии сведения и документи, които представляват следствена тайна, чл. 100 ПОДНС нарушава чл. 117, ал. 2 КРБ, а така също и неподотчетността на магистратите пред НС, утвърдена в горесцитираното решение, като гаранция на принципа за разделение на властите по чл.8 КРБ.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

По изложените съображения, Ви моля, на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 КРБ, да обявите за противоконституционна разпоредбата на чл. 100 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, обн. ДВ, бр. 58 от 27 юли 2009 г., в частта, в която установява задължение за държавни органи и длъжностни лица от държавната и общинската администрация и граждани да предоставят сведения и документи, които представляват следствена тайна, като противоречаща на чл. 8 и чл. 117, ал.2 от Конституцията на Република България.

Моля, като заинтересовани страни да конституирате Народното събрание на Република България, Министерския съвет на Република България, Върховния касационен съд и Върховния административен съд.

Съгласно чл. 18, ал. 5 ПОДНС, прилагам преписи от искането за предложените заинтересовани институции.

С УВАЖЕНИЕ:
БОРИС ВЕЛЧЕВ
ГЛАВЕН ПРОКУРОР